

ВИРОК ВИНЕСЕ СУД ПРИСЯЖНИХ?

Нещодавно в Олександрійському міськрайонному суді відбулося засідання, на якому розглядалась кримінальна справа по факту вбивства з особливою жорстокістю. Обставини даної справи самі по собі є далеко не рядовими, але згадане судове засідання виділяється з-поміж інших не лише цим: вперше в історії судової практики нашого міста та району воно проходило за участі присяжних засідателів. Втім, спершу слід, мабуть, зупинитись на самій справі.

Все розпочалося з випадковості. Якось минулого року молоде подружжя придбало будинок у Радянському мікрорайоні нашого міста. Будинок був у занедбаному стані, отож нові господарі перш за все взяли за ремонт спочатку власне будинку, потім і господарчих будівель. Так дійшла черга до гаража. Він теж був у неприглядному стані, захаращений різним мотлохом. Господар, наводючи лад, одного разу заліз в оглядову яму. Земля в кутку ями видалась йому підозріло м'якою... Чоловік навмання ткнув у землю уламком металевої труби і мало не задихнувся: гараж враз наповнився тяжким трупним смородом.

Господар повідомив міліцію і її працівники разом з бійцями МНС розкопали страшну знахідку: складений втрое, туго зв'язаний дротом і загорнутий у поліетиленову плівку напіврозкладений труп чоловіка. Як показали слідство і експертиза по порушеній кримінальній справі, останки належали місцевому жителю Миколі Н., який проживав у цьому ж домі разом зі своєю бабусею, а потім зник безвісти ще на початку 2010 року. Та рідні чомусь за весь цей час так і не звернулись з відповідною заявою до міліції. Судово-медична експертиза показала, що смерть Н. настала внаслідок не менше 30-х ударів важким предметом, від яких він отримав численні важкі ушкодження, не сумісні з життям.

У ході ж слідства по даній справі вималювалась ось така картина. Згаданий будинок належав пенсіонерці Галині С., разом з нею проживав її онук Микола Н. Як розповідатимуть потім на суді різні свідки – колишня цивільна дружина загиблого, його сусіди та знайомі, загальний портрет жертви виходив досить неоднозначним: «Коли тверезий, то цілком нормальна людина, а коли вип'є – звіріє і тоді краще не потрапляти йому під руку. Випити любив, і тому нерідко життя бабусі

перетворювалося на кошмар: онук, вимагаючи у неї гроші на чергову випивку, знущався з неї морально і фізично, трошив домашні речі, бабусі у такі моменти доводилося тікати з дому та шукати прихистку у сусідів», – казали люди. Слід зазначити, що С. неодноразово зверталась за допомогою у різних господарських справах до іншого жителя цього ж кварталу у Радянському мікрорайоні – такого собі 47-річного Олексія Т. Ця особа також ніколи не була проти ковтнути оковитої, після чого її вдача теж ставала занадто буйною. І от того фатального зимового вечора склалося так, що обидва фігуранти зустрілись за пляшкою горілки у будинку пенсіонерки С. Це був останній вечір, коли Миколу Н. бачили живим, отож підозра у скоєнні злочину впала саме на його знайомого – Олексія Т.

За обвинуваченням, пред'явленим на суді державним обвинувачем, п'ятика двох знайомих закінчилась бійкою, де перевага виявилась на боці Олексія. Він вдарив Миколу ломом по голові, той впав непритомний, після чого Олексій у приступі п'яної люті продовжував наносити удари вже нерухомому Миколі. Все це бачила (або принаймні, могла бачити і чути) Галина С., бабуся Миколи.

Потім, виявивши, що Н. мертвий, Олексій з відома і згоди Галини С., загорнув тіло своєї жертви у плівку і таємно закопав у оглядовій ямі порожнього гаража. У наступні після вбивства дні і Олексій, і Галина С. нібито поширювали серед знайомих і рідних Миколи чутки, що той терміново виїхав на заробітки до Києва, нікого більше, крім них, не повідомивши про це та навіть не залишивши столичної адреси. Як не дивно, але таку звістку і мати загиблого, і інші знайомі сприйняли спокійно, їх також не здивувало і те, що минали місяці, а від Миколи – ні телефонного дзвінка, ні слуху, ні духу. Правда, на суді колишня співмешканка загиблого запевнятиме, що з

самого початку не вірила балачкам про його раптовий виїзд, але тим не менше до міліції чомусь не звернулась... А згодом – нова обставина цієї справи: десь місяців через три після зникнення онука помирає його баба, Галина С., отож єдиним, хто знав страшну правду, залишався лише Олексій Т., котрий продовжував жити у цьому ж кварталі і щодня проходив мимо злочасного будинку та таємної могили у ньому... І невідомо, скільки ще довелося б останкам Миколи лежати в гаражі, якби не новий господар, котрий придбав цю садибу влітку 2012 року.

За підозрою у вбивстві міліція затримала Олексія майже відразу після моторошної знахідки у гаражі, про яку заявив новий господар, а саме – у вересні минулого року. Попередні Олексієві зізнання, зачитані на суді обвинувачем, були такі: під час п'ятики і бійки, він, захищаючись від Миколи, а заодно і боронячи від нього ж Галину С., вдарив ненавмисне свого супротивника по голові ломом, який випадково потрапив під руку. Коли Микола впав, Олексій залишив місце події і більше нічого про побільший хід справ не знав. Отож, за його припущеннями, добивала Миколу вже його рідна бабця обухом сокири. Вона ж і закопала тіло у себе в гаражі, переконував слідчих підозрюваний.

А на суді, в присутності свого адвоката, обвинувачений взагалі вже не визнавав себе винним, запевняв, що попередні зізнання дав під тиском і залякуванням слідчих і малював нову картину подій: мовляв, знайома йому Галина С. прийшла до нього і попросила перенести п'яного Миколу, який лежав у її будинку на підлозі, на постіль. Олексій погодився, але коли зайшов до помешкання, то натомість побачив загорнуте у поліетилен і зв'язане дротом чиесь бездиханне тіло. Він відмовився виконати прохання і збирався йти геть, але бабуся стала благати його принаймні нікому не розповідати про побачене, мовляв, так вийшло, що вона ненароком вбила сокирою онука, котрий над нею знущався. Отож вона не хоче закінчити свої дні у в'язниці, а хоча б трохи «спокійно пожити». І Олексій нібито погодився на це та весь час зберігав мовчанку, дотримуючись «джентльменського» слова, жаліючи таким чином нещасну бабусю. На запитання головуючого на суді, чому ж він нікого не повідомив про побачене у будинку хоча б після смерті Галини С., Олексій нічого не зміг відповісти і врешті визнав себе винним тільки у приховуванні факту побаченого, але ніяким чином – у вбивстві. Отож у вбивстві і таємному похованні тіла жертви винна, мовляв, лише пенсіонерка. Цікава деталь: сусідка Галини С. зауважила на суді, як свідок, що пенсіонерка незадовго до події була зламала руку, отож виникло запитання, як немічна стара жінка могла вбити дужого і дорослого чоловіка, що

приходився їй онуком, потім скрутити дротом тіло так, що за словами іншого свідка ексгумації трупа, його можна було сховати у валізі, а після всього ще й перелягти у гараж і там поховати – все однією рукою?!

Судове слухання по справі тривало декілька годин. Був допитаний не лише обвинувачений, а й його цивільна дружина (вона, скориставшись законом, відмовилась давати будь-які свідчення проти Олексія), сусіди Галини С., подружжя – нові власники будинку, а також потерпіла – мати Миколи. Під час свідчень вона іноді плакала, давала не зовсім зрозумілі пояснення...

Як вже зазначалося, у засіданні вперше взяла участь присяжні засідателі – на цьому на поліг сам звинувачений у вбивстві. Це зовсім новий напрямок судочинства, передбачений вітчизняним законодавством, пояснив нам трохи раніше голова Олександрійського міськрайонного суду Сергій Попович. Суд присяжних в Україні може призначатись за клопотанням обвинуваченого у злочині, за який може бути призначене покарання у вигляді довічного позбавлення волі.

Присяжні обираються автоматизованою системою документообігу суду зі списку кандидатів на присяжних, список яких, у свою чергу, затверджується органом місцевого самоврядування.

На вищезгаданому засіданні вибір випав на трьох з п'ятдесяти кандидатів у присяжні – ними стали працівник виконавчого органу міської ради, вчителька міської загальноосвітньої школи та практикуючий юрист. Слід зазначити, що найбільшу активність проявили управлінець міськради та педагог – вони, за дозволом головуючого, ставили підсудному цілком логічні і суттєві запитання, на які той часто не міг нічого відповісти. Що ж до результатів засідання – це були лише слухання по справі, які багато що у ній прояснили, разом з тим додавши і чимало нових суперечливих деталей. Отож головуючий оголосив перерву у проведенні засідання, а державний звинувачувач на поліг ще й на здійсненні перевірки, чи справді на підсудного чинився тиск з боку правоохоронних органів під час проведення досудового слідства. Продовження засідання за участю присяжних відбудеться у листопаді цього року.

В. СКУБЕНКО.